

hogeschool

Windesheim

Statushouders voor de klas Windesheim

Vierde evaluatie

Martha Magee en Sjiera de Vries, Lectoraat Sociale Innovatie
20 juni 2023

Inhoud

Inleiding.....	3
De vierde groep deelnemers	4
Het lesprogramma.....	4
Ervaring van Windesheim docenten	4
Ervaring van deelnemers.....	5
Stages en overstap naar werk	7
Ervaring van Windesheim docenten	7
Ervaring van deelnemers.....	8
Terugkijken naar eerdere trajecten.....	10
Het lesprogramma.....	10
Ervaring van ex-deelnemers.....	10
Stages en overstap naar werk	10
Ervaring van ex-deelnemers.....	10
Ervaring van stagebegeleiders.....	11
Conclusie	14
Resultaten project statushouders voor de klas tot juni 2023	15
Colofon	16

Inleiding

Sinds 2019 heeft Windesheim een project dat als doel heeft om statushouders met een bèta-achtergrond (wiskunde, natuurkunde en scheikunde) een oriëntatietraject te bieden om hun kans te vergroten om succesvol in te stromen als tweedegraads docent in één van deze vakken. In de zomer van 2023 rondt de vierde groep deelnemers het traject af. Om de ontwikkelingen in het project 'Statushouders voor de klas' te volgen wordt het regelmatig geëvalueerd (Alkemade & de Vries, 2021; de Vries, Alkemade & Magee, 2022; Magee & de Vries 2022). Ook nu kijken we weer terug op het afgelopen jaar. We doen dat echter minder uitgebreid dan in de eerdere rapportages. We gaan vooral in op nieuwe ontwikkelingen of resultaten die afwijken van wat we eerder vonden. Een nieuw aspect is dat we in deze rapportage terugkijken naar het traject met een aantal ex-deelnemers die al een tijd werken en een aantal begeleiders die in het verleden deelnemers begeleid hebben bij hun stage. Hiervoor hebben we interviews gehouden met vier willekeurig gekozen voormalige deelnemers en drie begeleiders. Op deze manier proberen we een breder beeld te geven van de termijneffecten van het project. Om een beeld te geven van de resultaten van het project geven we aan het eind weer hoeveel studenten per keer hebben meegedaan en hoeveel van hun inmiddels een baan hebben in het onderwijs.

De vierde groep deelnemers

De vierde lichting van het project Statushouders voor de klas bestaat uit twaalf personen. Zij zijn in september 2022 begonnen en zullen het traject in december 2023 afronden.

Het lesprogramma

Ervaring van Windesheim docenten

De Windesheim docenten die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het traject geven aan dat er geen grote veranderingen zijn in het programma ten opzichte van vorig jaar. Er blijven wel een aantal punten waar ze zich zorgen over maken en waar nog aandacht voor nodig is in het programma.

Het belangrijkste aandachtspunt betreft de **onderwijsvisie**. De deelnemers hebben veelal een heel andere visie op onderwijs dan de docenten. De deelnemers hechten hoge waarde aan toetsen en hebben moeite met het werken met eigen ontwikkelpunten. Zij verwachten dat hen precies verteld wordt waar zij aan moeten voldoen en dat ze daarover getoetst worden. De docenten willen echter dat deelnemers leren om veel meer regie te nemen over hun eigen leertraject. Dit is immers hoe in het Nederlandse onderwijssysteem gewerkt wordt en hoe zij zelf straks moeten werken als docent. Dit verschil in onderwijsvisie maakt dat het concept ‘van en met klasgenoten leren’ moeilijk in de praktijk te brengen is, de deelnemers verwachten dat alles wat geleerd moet worden van de docent komt. Een leerproces waarbij ze eigen ontwikkelpunten benoemen en daaraan werken lijkt ook te bedreigend voor een deel van de deelnemers en biedt niet de duidelijkheid waar zij naar verlangen. Ook voelt het benoemen van eigen ontwikkelpunten voor sommige deelnemers als het tonen van zwakte.

Een complicerende factor is dat in de Nederlandse lessen die de deelnemers volgen, juist weer wél strak naar een examen wordt toegewerkt. Voor de deelnemers is dat soms verwarrend: ze horen dat ze hun manier van werken moeten aanpassen omdat zo niet gewerkt wordt in Nederland, en krijgen vervolgens bij de Nederlandse lessen toch op een sterk examengerichte manier les. Er is hierdoor **weinig congruentie tussen de taallessen en het overige lesprogramma**. Pogingen om hierin verandering te brengen hebben tot nu toe niet het gewenste effect gehad.

Een ander aandachtspunt zijn de **opvattingen van deelnemers over maatschappelijke thema's** zoals gender gelijkheid, genderidentiteit en passend onderwijs. Deze sluiten niet altijd aan bij de opvattingen zoals die dominant zijn in het Nederlandse onderwijssysteem. In het programma dit jaar zijn extra excursies en lezingen georganiseerd om deze thema's te bespreken. Zo is een excursie gemaakt naar het Techlab (praktijkonderwijs), waar deelnemers kennis konden maken met verschillende onderwijsvormen. In de week van de inclusie is een lezing georganiseerd over gender bias, waarbij is

gesproken over hoe het komt dat minder meisjes kiezen voor de bètavakken en over gender keuzes. Een deelnemer merkte daarbij op dat ze beseft dat ze de open houding van Nederlanders ten opzichte van gender moet respecteren, maar dat ze er toch moeite mee heeft. De Windesheim docenten hebben de gesprekken ervaren als waardevolle mogelijkheden om op een veilige manier deze moeilijke onderwerp te bespreken. Ze hopen dat hiermee de deelnemers beter toegerust zijn om hierover in de toekomst in gesprek te gaan met leerlingen en collega's.

Ervaring van deelnemers

Om inzicht te krijgen in de bevindingen van de vierde lichting deelnemers aan het programma Statushouders voor de klas zijn verschillende deelnemers geïnterviewd, is een groeps gesprek bijgewoond en is geobserveerd bij presentaties van deelnemers bij een bijeenkomst die georganiseerd was voor een aantal medewerkers van het Ministerie van OCW die meer wilden weten over het project. Net als de deelnemers van eerdere trajecten blijken de deelnemers **tevreden met het traject**. Ze zijn blij met de kansen die ze kregen doordat de docenten van Windesheim voor hen bemiddeld hebben bij het vinden van een stageschool en merken dat ze grote ontwikkelingen hebben doorgemaakt op het gebied van taal en inzicht in de Nederlandse onderwijs cultuur. Nieuw is dat dit jaar in de gesprekken expliciet werd aangegeven dat men meer zelfvertrouwen heeft gekregen door deel te nemen aan dit project.

Naast de tevredenheid met het traject als geheel zijn er ook een aantal zaken die de deelnemers graag anders zouden zien. Door de deelnemers zijn **twee wensen** benoemd die in eerdere groepen niet zo expliciet naar voren kwamen:

- extra ondersteuning bij het leren van gesproken taal en uitspraak;
- meer uitleg over ICT in het onderwijs.

Taal

De deelnemers geven aan dat ze, om een goede docent te worden in Nederland, meer ondersteuning nodig hebben bij het leren van de taal. Het gaat dan vooral over vaktaal en gesproken taal. Dit werd ook eerder al door deelnemers aangegeven, deze groep is daarin explicieter. De deelnemers vertellen dat leerlingen vaak zacht praten en andere woorden gebruiken dan zij leren voor de B2/C1 examens. Ook merken ze dat ze zichzelf moeilijk verstaanbaar kunnen maken voor anderen:

“Wij praten, wij gebruiken grammatica in onze zinnen..... Maar het is vervelend dat we onze eigen fouten herhalen de hele tijd..... uitspraak is heel belangrijk, ja soms praten we tegen de mensen ze begrijpen het niet. Klemtoon is heel belangrijk.”

Een andere cursist stelde dat het belangrijker is om de uitspraak goed te leren dan om grammaticaal alles op een juiste manier te verwoorden. De deelnemers willen daarom meer feedback op hun uitspraak. Ze willen ook eerder intensief met vaktaal aan de slag, liefst al tijdens de taallessen. Daarbij gaf een van de deelnemers aan dat bij de woordenschat alleen aandacht is voor wiskunde, en dat termen uit vakken zoals scheikunde en natuurkunde niet worden behandeld.

ICT

Bij het leren over de Nederlandse onderwijssysteem zouden de deelnemers graag meer leren over het gebruik van ICT, als onderwijsmiddel (zoals whiteboards) maar ook als administratief middel (zoals magister). Tijdens het traject bleek dat één van de deelnemers nooit had durven vertellen dat hij in Syrië nooit geleerd heeft om met ICT te werken. Bij de intake had hij gezegd dat hij die vaardigheden beheerst, maar in de praktijk bleek dat hij de eerste drie maanden niet begreep wat een PowerPoint was. Hij had dit nooit durven zeggen, ook niet tegen zijn klasgenoten, uit schaamte en omdat hij zijn eigen beperkingen niet wilde tonen.

Zelfvertrouwen

Verschillende deelnemers geven aan dat ze al meerdere jaren ervaring hebben als docent en zich ook competent voelen als docent. Toch geven ze aan dat het, ondanks al die jaren ervaring, fijn is om verder te werken aan hun professionele ontwikkeling. Ze zien dit als een continu proces, een docent is nooit 'af'. Het helpt om samen met klasgenoten te leren die allemaal dezelfde ambitie hebben om in het Nederlandse onderwijssysteem te werken. Het samen leren geeft zelfvertrouwen.

Werken vanuit leervragen

Eerder is al aangegeven dat de docenten merken dat de deelnemers moeite hebben met het werken vanuit leervragen. Dit is een onderwijsvisie die zij veelal niet kennen vanuit hun land van herkomst. De deelnemers zelf geven niet aan dat ze behoefte hebben om hier meer over te leren, de docenten doen dat wel expliciet. Ze zien de afwachtende en consumerende houding van deelnemers waarover ze zich zorgen maken ook terug in de hierboven besproken wensen van de deelnemers. Daaruit blijkt dat deelnemers afwachten of ze de vaktaal van hun eigen vakgebied voorgeschoteld krijgen in plaats van dat als leervraag te uiten, en niet aangeven dat ze de kennis missen om bepaalde onderdelen van de lessen te kunnen volgen. Voor de docenten is dat lastig werken: de deelnemers hebben heel verschillende achtergronden, het is voor de docenten moeilijk in te schatten wat elke deelnemer nodig heeft. Het illustreert het belang van werken vanuit leervragen, maar dat blijken de cursisten lastig te vinden.

Voorbeelden van wat is geleerd

Om een beeld te geven van wat de deelnemers geleerd hebben in het traject dat ze gevolgd hebben bij Windesheim beschrijven we hier een aantal anekdotes.

Bij de verhalen van deelnemers over wat ze geleerd hebben wordt vaak verwezen naar de verschillen tussen Nederland en hun land van herkomst. Een van de deelnemers vertelde bijvoorbeeld dat hij tijdens zijn eerste les op zijn stageschool meer dan een half uur achterelkaar uitleg had gegeven. Hem werd verteld dat dat veel te lang was en dat hij maximaal 10 tot 15 minuten moet 'vertellen'. Inmiddels vindt hij dit een veel betere manier van lesgeven: het is minder werk voor de docent en de leerlingen leren meer.

Tijdens de presentaties die gehouden werden voor medewerkers van het Ministerie van OCW op 19 december 2022, werd vaak benoemd dat het traject zorgt voor meer zelfvertrouwen. Eén van deze presentaties werd gegeven door een deelnemer met veel internationale ervaring, die zich ook in het verleden heeft moeten aanpassen aan andere culturen. Hij beschreef hoe de kennis en vaardigheden die hij heeft opgedaan in dit traject, hem kunnen helpen als hij weer zijn weg moet vinden in een nieuwe cultuur. Een ander begon zijn presentatie met de uitspraak *"Een docent heeft geen wapen nodig anders dan de taal."* Hij beschreef hoe het leren van een taal bijdraagt aan het leren van de cultuur van een land en gaf interessante inzichten die hij had opgedaan over de Nederlandse taal. Bijvoorbeeld, wat hebben de woorden 'de rug' en 'terug', of 'instellen', 'afstellen' en 'uitstellen' met elkaar te maken? En waarom gebruiken Nederlanders zo vaak de woorden '....die bij je past'? Op deze manier kon hij duidelijk maken dat het niet alleen belangrijk is om de taal te beheersen, maar ook om een plek te hebben waar dit soort inzichten besproken kunnen worden, om zo de cultuur beter te kunnen begrijpen. Een derde spreker vertelde dat hij vóór het traject veel angst had. Tijdens het traject voelde hij vreugde, enthousiasme en vertrouwen. Hij merkte dat het traject hem richting gaf, als een soort kompas. In de toekomst wil hij een bijdrage leveren aan de samenleving en dit traject heeft hem het vertrouwen gegeven dat het wel gaat lukken.

Stages en overstap naar werk

Ervaring van Windesheim docenten

Het organiseren van stageplekken ging dit jaar iets soepeler nu er geen beperkingen meer zijn door Covid. Zo is het nu mogelijk om bij een sollicitatie elkaar fysiek te ontmoeten. Dat blijkt toch beter te verlopen dan online, onder andere doordat de taalbarrière dan een grotere rol speelt. Ook is er nu **meer ruimte op de scholen om mensen aan te nemen**, omdat gebruik kan worden gemaakt van NPO gelden. De vraag is wel hoe duurzaam deze aanstellingen zijn en wat er met deze mensen gebeurt als

de NPO gelden op zijn. De ervaring tot nu toe is dat het voormalige deelnemers wel lukt om aangenomen te worden als onderwijsassistent, maar **niet om door te stromen naar een vaste positie** als docent. De docenten van Windesheim die ook de stagebegeleiding doen, voelen hierdoor de noodzaak om voor langere tijd contact te houden met deelnemers, ook al hebben ze werk gevonden. Zo kunnen ze hen makkelijker bijstaan als ze hun baan dreigen te verliezen.

Ervaring van deelnemers

Net als eerdere deelnemers geven ook de huidige bij deelnemers van het project Statushouders voor de klas aan dat het vooral door de **bemiddeling vanuit Windesheim** gelukt is een eerste voet tussen de deur te krijgen op de Nederlandse onderwijs arbeidsmarkt.

“Voor mij is het belangrijkste stage lopen en ja ik vond heel makkelijk stageplek dankzij deze project. Anders kan ik heel moeilijk plek vinden voor stage. De school geeft niet kans voor ons maar dankzij de project kan ik heel makkelijk vinden.”

Sommige deelnemers hadden eigenlijk **liever iets langer gewacht** met het starten met een stage omdat ze zich onvoldoende voorbereid voelden, voornamelijk op het gebied van taal.

“Ik had een slechte ervaring met mijn eerste stageplek. De reden dat wij al docent zijn is, wij hebben heel veel ervaring met lesgeven. Maar onze uitdaging is taal. Als wij stagelopen willen we dat de docenten onze situatie begrijpen.....in mijn hoofd weet ik alle dingen over scheikunde maar ik kan niet uitleggen.....wij zijn stagiair en zij denken, oké je bent stagiair, je moet lesgeven, je moet nakijken, je moet vragen en toetsen voorbereiden. Maar ik kan niet.”

Verschillende deelnemers gaven aan dat ze het liefst zo snel mogelijk zelf les wilden geven, terwijl anderen juist liever eerst langer willen observeren om minder fouten te maken en met een betere eerste indruk te kunnen beginnen bij een stageschool.

Ook deze keer valt weer op hoe sterk de deelnemers **gemotiveerd** zijn **om op niveau te kunnen werken** en financieel onafhankelijk te zijn. De stageplekken worden ervaren als ingangen tot het Nederlands onderwijs en als plek om te observeren en oefenen.

“Ik wil graag een onderwijsassistent worden en ik wil graag werken om geld te verdienen en doorgaan met mijn opleiding..... Ja ik wil ook niet in het huis zitten. Ik ben docent. Ik wil heel graag ook weer werken als docent.”

“Wij willen werken, wij willen bijdragen aan onze omgeving en wij willen onze geld verdienen. Maar taal leren kost te veel tijd en met deze opleidingen willen we graag, bijvoorbeeld, in de

*eerste instantie als onderwijsassistent minder taal [hoeven gebruiken] maar meer observatie.
Maar daarna doorstromen en de vaktaal leren.”*

Terugkijken naar eerdere trajecten

Het lesprogramma

Ervaring van ex-deelnemers

In de gesprekken met ex-deelnemers over hun traject viel op hoe vaak het **opdoen van zelfvertrouwen** werd benoemd als één van de dingen die nuttig was geweest van het project Statushouders voor de klas.

“Ik heb zelfvertrouwen gekregen dat het mogelijk is om als docent te werken in Nederland.”

Daarnaast werden de **kennis en vaardigheden** die ze hadden geleerd gewaardeerd. Eén van de geïnterviewden benoemde hierbij wat ze had geleerd over cultuurverschillen en het verbeteren van het niveau van haar Nederlandse taal, een ander benoemde zijn toegenomen kennis over de didactiek en pedagogiek die gehanteerd worden in het Nederlandse onderwijssysteem. Voor een andere oud-deelnemer, die niet aan de slag is gegaan in het onderwijs, was het traject nuttig als voorbereiding op de vervolgopleiding die hij nu volgt: door het traject is hij gewend geraakt aan wat verwacht wordt van studenten in Nederland.

Op de vraag wat ze **gemist** hebben in het traject werd vaak gesproken over **administratieve handelingen** zoals het werken met leerlingvolgsystemen, en het beoordelen van toetsen. Dit is in lijn met wat de huidige deelnemers benoemen als gemis. Een ander onderwerp dat ex-deelnemers gemist hebben is het leren inschatten van wat verwacht wordt van leerlingen van verschillende niveaus.

Stages en overstap naar werk

Ervaring van ex-deelnemers

De ex-deelnemers kijken met een goed gevoel terug op hun stage. De begeleiding door de Windesheim docenten heeft ervoor gezorgd dat ze tijdens het traject **meer durfden te vragen en doen** bij de stagescholen, waardoor ze zich meer echt een collega voelden en ook zo gezien werden. Dit heeft geholpen bij het werken na de stage. Deelnemers kregen tijdens de stage onder andere begeleiding bij het uitvoeren van mini-lessen, het opstellen van lesplannen en gesprekken voeren met leerlingen. Dit bleken allemaal **praktische vaardigheden** die ze nodig hebben op hun huidige werkplek.

Meerdere oud-deelnemers zijn aangelopen tegen een **geringe bereidheid van scholen om een vaste aanstelling te bieden** aan gekwalificeerde statushouders. Een aanbeveling van één deelnemer was dan ook dat Windesheim hier meer aandacht aan besteedt in de communicatie met scholen in de regio.

Ervaring van stagebegeleiders

Tijdens onlinegesprekken met drie werkbegeleiders die eerder deelnemers van het project hebben begeleid, zijn vragen gesteld over wat statushouders nodig hebben om succesvol te zijn in het Nederlandse onderwijs en hoe de stage- of werkbegeleiding bij deze groep anders is dan bij reguliere studenten en startende docenten. Niet verbazingwekkend is dat ook hier taalbeheersing en begrijpen van verschillende onderwijsvisies en -culturen de meest voorkomende thema's zijn.

Taal

Taalbeheersing is essentieel voor het verzorgen van onderwijs. Dit thema kwam dan ook vaak aan de orde.

“Het beheersen van de taal is heel belangrijk omdat als leerlingen ze niet begrijpen, dit leidt tot mentale druk en bezorgde ouders. Natuurlijk is er een organisch proces van taalwerving binnen de werksituatie, maar er moet een basis zijn aan het begin. Dit geldt voor woordenschat en voor uitspraak.”

Een andere begeleider merkte op dat minstens B1 niveau nodig is, maar dat het per persoon verschillend is hoe mensen zich ontwikkelen op taalgebied, dat het moeilijk is om een uitspraak te doen over welk niveau ze moeten hebben voordat ze beginnen met lesgeven. Ze gaf aan dat schrijftaal altijd door iemand anders nagekeken kon worden, maar dat vooral spreekvaardigheid belangrijk is om een relatie te kunnen opbouwen met leerlingen. Een deelnemer had tegen haar gezegd dat zij ook de grapjes van de leerlingen wil kunnen verstaan.

De begeleiders vinden een basisbeheersing van de Nederlandse taal van groot belang, met name ook voor de langere termijn. Voor deelnemers waarvan de taalbeheersing nog niet optimaal is werd als suggestie te geven om hen in het Technasium in te zetten. Daar is het makkelijker om op een organische manier aan taalwerving te werken, omdat er vooral contact is met individuele leerlingen of kleine groepjes. De communicatie is dan makkelijker dan in een groep, en het geeft veel mogelijkheden voor het verbeteren van uitspraak en woordenschat.

Onderwijscultuur

In de interviews werd erop gewezen dat het belangrijk is dat de aankomende docenten de Nederlandse onderwijscultuur goed begrijpen.

“Een problematisch cultuurverschil is de hiërarchie in een organisatie. In Nederland is dat losser.”

Een begeleider vertelde over een statushouders die steeds om toestemming vroeg en verwachtte dat zij zou vertellen wat gedaan moest worden. Op de vraag wat de statushouder zou doen in een bepaalde situatie kwam als antwoord: *“wat mijn leidinggevende van mij vraagt.”* Hoewel ze geneigd was dit te zien als een gebrek aan initiatief, realiseerde ze zich dat dat niet klopt: het ging om een andere verwachting over ieders plek in een organisatie. Elders leidde zo’n verschil in verwachting tot het verbreken van het contract. De statushouder bleek te verwachten dat zij langere tijd kon observeren om zo kennis, taal, ervaringen op te doen, maar de begeleider zag zo weinig gebeuren dat ze het niet langer financieel kon verantwoorden. Het gesignaleerde verschil in verwachtingen strookt met de observaties van de Windesheim docenten, met name als het gaat over verwachtingen over hoeveel en wanneer mensen geacht worden om regie te nemen op het eigen handelen.

Volgens één van de begeleiders zou het goed zijn te praten over hoe in Nederlandse organisaties wordt omgegaan met hiërarchie, man-vrouw verhoudingen (*“hoe is het voor een mannelijke deelnemer om een vrouwelijke leidinggevende te krijgen?”*), en over hoe je als docent kunt omgaan met kritische ouders. Ook het kunnen anticiperen op hoe het gaat binnen een Nederlands leslokaal werd benoemd als belangrijke voorbereiding voor statushouders die in het onderwijs willen werken. Ze moeten leren hoe het Nederlandse onderwijssysteem in elkaar zit en hoe je orde kunt houden. Dat kan best lastig zijn in een klas met 20 leerlingen die gewend zijn om tussendoor andere dingen te doen en niet, zoals in sommige landen, gewoon stil zitten te luisteren. Een van de begeleiders heeft de ervaring dat de statushouders te veel de ‘baas’ willen zijn van de klas, want ze zijn immers professionele leerkrachten en zijn ze gewend om respect te krijgen van hun leerlingen. In de Nederlandse onderwijsomgeving gaat het echter vaak anders dan zij gewend zijn.

Administratieve taken en systemen

Eén van de begeleiders benoemde de administratieve taken en systemen als belangrijk aandachtspunt, zoals ook de deelnemers hebben gedaan. Zij merkte op dat het in het onderwijs niet alleen gaat over lesgeven. Leerkrachten moeten ook toetsen maken en nakijken, teksten schrijven voor de mentor, oudergesprekken voeren, ELO’s bijhouden, differentiëren, met elektronische apparatuur werken (zoals laptops, telefoons en smartboards) en leerlingen daarmee laten werken. Statushouders hiermee vertrouwd maken en zorgen voor een beter taalniveau, zou er volgens haar voor zorgen dat zij met meer zelfvertrouwen starten in het onderwijs en meer kans maken.

Verskil tussen het begeleiden van reguliere studenten en deelnemers aan Statushouders voor de klas

Stagebegeleiders merken dat het begeleiden van statushouders bij hun eerste stap in de Nederlandse onderwijswereld **sterk verschilt** van de begeleiding van reguliere studenten. Bij de statushouders is er

een **grotere variatie in onderwerpen waarop ze echt begeleiding nodig hebben**. Dat varieert van heel basale en praktische zaken tot het ontwikkelen van een nieuw beroepsbeeld. De statushouders zijn didactisch, pedagogisch en vakinhoudelijk sterk, maar hebben extra ondersteuning nodig, bijvoorbeeld rond taal. Heel praktisch kan dat bijvoorbeeld zijn het checken op taalfouten van een PowerPointpresentatie. Die extra ondersteuning is niet alleen nodig zolang de statushouders in opleiding zijn: begeleiders verwachten dat de extra begeleiding nog wel een aantal jaren daarna nodig blijft.

Op een abstracter niveau zei een van de begeleiders dat ieder startende docent moet **wennen aan de schoolcultuur**. Maar bij deze mensen gaat het ook om de **bredere cultuur**. Verwachtingen moeten wederzijds veel duidelijker uitgesproken worden omdat het minder vanzelfsprekend is dat statushouders en begeleiders (of andere professionals waarmee zij werken) dezelfde verwachtingen hebben. Hij wees er daarbij op dat zorgen voor een veilige werkomgeving voor deze groep aankomende en nieuwe docenten extra belangrijk is. Daarnaast ziet hij een rol voor de begeleiders bij het zorgen dat de nieuwe collega zich veilig en welkom voelt in de samenleving.

Conclusie

We kunnen concluderen dat ook de vierde lichting deelnemers aan het project Statushouders voor de klas weer veel geleerd heeft en klaar staat om écht aan de slag te gaan in het onderwijs. De ervaringen van en met deze groep deelnemers wijken niet veel af van wat we eerder zagen, en ook de verhalen van de voormalige deelnemers en de stagebegeleiders leveren geen onverwachte inzichten. Dit betekent dat we langzamerhand een goed beeld hebben van hoe een traject eruit moet zien dat statushouder voorbereidt op het in Nederland voortzetten van hun loopbaan als docent. Beter nog: het lukt ook om zo'n traject daadwerkelijk succesvol uit te voeren. Op basis van de ervaringen van de vierde lichting deelnemers, de eerste groep die geen last heeft gehad van Corona maatregelen, kunnen we nog wel een aantal punten formuleren waarop het traject verder kan worden aangescherpt:

- Meer aandacht voor het verschil in onderwijsvisie en onderwijscultuur in Nederland en in de landen van herkomst;
- Meer aandacht voor het zelf regie nemen over het eigen leerproces, zonder dat dit resulteert in het gevoel dat structuur en begeleiding ontbreken;
- Meer aandacht voor Nederlandse spreektaal;
- Meer begeleiding bij het inzetten van ICT-middelen in het onderwijs;
- Meer contact tussen Windesheim en de scholen in de regio, om de bereidheid om statushouders met onderwijsbevoegdheid daadwerkelijk in dienst te nemen te vergroten;

Voor het in de praktijk brengen van deze aanbevelingen kan worden samengewerkt met de stagescholen. Dat is immers de plek waar de deelnemers de vaardigheden inzetten. Een belangrijke uitdaging blijft het om aan alle wensen tegemoet te komen binnen de beschikbare omvang van het traject en de mogelijkheden van zowel de docenten van Windesheim, de begeleiders op de stagescholen en de deelnemers aan het traject.

Resultaten project statushouders voor de klas tot juni 2023

Uit onderstaande tabel blijkt dat in ieder geval ongeveer de helft van de deelnemers aan de slag gaat in het onderwijs. Niet iedereen lukt het daarbij om meteen als docent te gaan werken, een aantal begint als assistent. Mogelijk zijn meer mensen in het onderwijs terecht gekomen: van ongeveer een derde van de deelnemers ontbreken de gegevens over hun huidige positie.

	Lichting 1	Lichting 2	Lichting 3
Start	Sept. 2019	Sept. 2020	Sept. 2021
Uitstroom	Juni 2020	Dec. 2021	Dec. 2022
Aantal deelnemers	16	17	17
Situatie eind juni 2023			
Baan als docent	8	5	4
Baan als assistent	-	2	3
Baan buiten onderwijs	1	5	5
Onbekend	7	5	5

Colofon

Titel: **Statushouders voor de klas Windesheim**
Vierde evaluatie

Auteurs: Martha Magee en Sjiera de Vries

Uitgever: Lectoraat Sociale Innovatie, Hogeschool Windesheim
Plaats van uitgave: Zwolle
Jaar van uitgave: 2023
Contact: Sjiera.de.vries@windesheim.nl
[Lectoraat Sociale Innovatie | Windesheim in Zwolle | Windesheim](#)

Deze publicatie van Windesheim valt onder een Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal-licentie. Dit betekent dat de kennis uit deze publicatie hergebruikt mag worden als basis voor de ontwikkeling van nieuwe kennis mits de naam van de auteurs en/of Windesheim hierbij vermeld wordt.